

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus VI. De integritate confessionis, quoad peccatorum circumstantias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

dubitans an esset mortale; non teneri denuò illud confiteri, etsi postea cognoscas esse verè mortale. Qui tamen confitetur dubitans, an commiserit aliquod peccatum, quod est mortale, tenetur iterum eiusmodi peccatum confiteri, si certo postea constet se illud commisisse.

ARTICVLVS VI.

De integritate confessionis, quoad peccatorum circumstantias.

DUBITARI non potest, quin declarandæ sunt in confessione circumstantia illa, quæ ita peccati speciem mutant, vt ex veniali faciant mortale; sicut contingit dum quis leue furtum committit, vt suffocetur, vel occidat.

Certum etiam est declarandas esse circumstantias, quæ actui secundum se malo nouam speciem malitiae addunt ita vt idem actus prout hic & nunc elicitus duas malitias mortales specie distinctas continet, vt dum quis furatur rem sacram, aut cum persona Deo dicata peccat.

At quamuis non adeo certum sit, declarandas esse circumstantias notabiliter aggrauantes intra eandem speciem, sententia tamen quæ affirmat, eas quoque necessario confitendas esse, nobis temper visa est longè probabilior, hac in praxi consulenda, & sequenda, etsi nonnulli eam vt nimis scrupulosam reiiciant.

Certè non ex scrupulo, sed rationabili ni fallor timore inductus, valde durum existimo, quod tam ille qui mille aureos furatus est, quàm qui duos dumtaxat, teneatur tantùm dicere se furtum mortale commisisse. Hinc enim confessarius aliud nihil concipere potest, quàm vtrumque æqualiter peccasse, vtrumque æqualiter obligari ad restitutionem, & æqualem vtrique pœnitentiam, pro culpa in Deum commissa, imponendam esse. Quod tamen cum

æquitate in iudicio isto requisita, non satis coheret. Accedit quod si nemo teneatur, circumstantiam aggravantem intra eandem speciem, declarare in confessione, sequitur 1. perinde esse, quatum ad valorem confessionis, siue infames aliquem factum crimen imponendo, siue verum crimen occultum propalando, sufficit enim si dicas, te illum in amasse. 2. perinde esse siue ieiunium solvas carnes comedendo, siue tibi non prohibitis utendo; quia satisfacis si dicas, te ieiunium soluisse. 3. perinde esse siue sis secularis simpliciter voto castitatis obstrictus, siue Sacerdos siue Religiosus, siue Episcopus, si contra castitatem pecces. Quia satis est si de laïcis te contra votum castitatis peccasse. Unde quæ poenitentia tibi imponenda est, si sis secularis, eadem & non acerbior tibi iniungetur, et si sis Sacerdos, aut Religiosus. Ita autem & similia à nobis, ut ingenuè fatear, admitti non possunt; adeoque existimo sententiam quæ negat, circumstantias notabiliter aggravantes in confessione declarandas, esse parum probabilem, parumque fini institutionis huius Sacramenti consentaneam videri. Quod tamen dictum sit, saluo meliori iudicio.

Quod spectat ad circumstantias minuentes, aliqua hic sunt certa, & vnum de quo controuertitur. Certum est 1. eas circumstantias quæ peccati gravitatem à deo minuunt, ut ex mortali faciant veniale, confitendas esse, ut dum quis ex inadvertentia venialiter culpabili hominem occidit. 2. eas quæ parum intra eandem speciem minuunt, non esse necessario confitendas, sed posse subtrahi; ut si ab amico rogatus, peccatum mortale commisisti. 3. non teneri poenitentem eiusmodi circumstantias recitare, sed posse illas declarare, si vellet.

Maior est difficultas de circumstantiis, valde notabiliter peccatum mortale minuentibus, intra eandem speciem. Nonnulli putant huiusmodi circumstantias prætermittenda esse: verum sinceritas quæ ad confes-

confessionem necessaria est, videtur exigere vt illa in confessione declarentur; eo quod iudicium Sacerdotis de peccato non parum variant. Et sic v. c. qui post longam constantiam in atrocissimis tormentis, tandem victus adigitur vt incensum idolis offerat, debet declarare circumstantiam illam tormentorum, qua summo opere illius peccatum minuitur, esto adhuc sit mortale Et foemina quae vt rempublicam, aut maritum, aut proprium filium seruaret incolumem, tyranno sui copiam fecit, tale motiuum exponere debet. Idem dicendum de similibus peccatis, de quibus longe aliud iudicium ferendum est, quam si sola amici suasionem, vel ex voluptatis motiuo patrata essent. Fateor tamen tales circumstantias raro occurrere.

ARTICVLVS VII.

De circumstantiis peccatorum sigillatim.

VT quae haecenus de circumstantiis dicta sunt facilius ad praxim in confessione reduci possint, recolendum est ex Philosophia Morali septem esse actuum humani circumstantias, hoc vulgari versiculo comprehensas.

Quis, quid, vbi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando.

Et circa primam particulam (*quis*) notandum circumstantiam personae peccantis in varijs casibus confitendam esse. 1. Si habens votum castitatis fornicatur, debet hanc voti circumstantiam declarare, quia actui intemperantiae addit speciem sacrilegij. 2. coniugatus committens fornicationem, tenetur exprimere circumstantiam coniugij, quia ob illam actui superadditur malitia adulterij. 3. Si coniugatus peccat cum coniugata, vtramque circumstantiam confiteri debet, eo quod iam fit duplex adulterium, etsi vnus actus sit. 4. Sacerdos peccans contra castitatem, tenetur declarare ordinem laicum, nec suffi-